

Parkovisko

Návrh ekologického parkovania.

Kľúčové slová:

udržateľnosť, mestské plánovanie, parkovisko, zelená stena, elektromobily, obnoviteľná energia

Cieľová skupina:

žiaci základnej školy
(vek 6–11 rokov)

Ciele:

Táto aktivita oboznamuje žiakov s konceptom udržateľnej mestskej dopravy a zelenej infraštruktúry prostredníctvom návrhu ekologických parkovísk. Žiaci sa dozvedia o environmentálnych vplyvoch tradičných parkovísk a preskúmajú, ako tieto dopady možno zmierniť pomocou prvkov ako zelené steny, obnoviteľné zdroje energie a nabíjacie stanice pre elektromobily.

Prostredníctvom tvorivej tímovej spolupráce a praktickej stavby modelov si žiaci rozvíjajú zručnosti zamerané na riešenie problémov, environmentálnu gramotnosť a ekologické urbanistické plánovanie.

Potrebná časová dotácia:

Dĺžka realizácie aktivity sa môže líšiť v závislosti od konkrétnej skupiny žiakov. Učiteľom odporúčame, aby prispôbili navrhované aktivity aktuálnej skupinovej dynamike, ako aj potrebám a záujmom žiakov.

V prípravnej fáze môžu učitelia využiť rôzne aktivity na predstavenie témy. Môže ísť napríklad o diskusie, videá, kreslenie, rozprávania príbehov alebo aj exkurziu, v závislosti od veku detí a ich predchádzajúcich vedomostí.

Hlavná fáza výstavby, počas ktorej deti plánujú a stavajú svoj urbanistický prvok pomocou LEGO kociek, by spravidla nemala presiahnuť 45 až 60 minút. Táto fáza však často podnecuje ďalšiu zvedavosť a otázky, čo môže viesť k jej predĺženiu alebo k nadväzujúcim aktivitám. Podrobnejšie inštrukcie a odporúčané pedagogické prístupy pri realizácii aktivít projektu INNO-Kids nájdete v Metodickej príručke pre učiteľov.

Potrebný materiál a pomôcky:

- kartón, papier, recyklované obaly
- LEGO kocky (rôzne veľkosti a farby) alebo iné stavebnice
- farebné ceruzky, fixky, nožnice, lepidlo, páska
- vrchnáky, slamky, látkové zvyšky
- prírodné materiály (kamienky, lístie, konáriky)
- fotografie ekologických parkovísk (inšpirácia)
- tablety alebo vytlačené informačné zdroje (voliteľné – na výskum)

Poznámka: Povzbudzujte žiakov, aby kreatívnym spôsobom využívali dostupné materiály. Ak LEGO nie je k dispozícii, môžu svoje nápady realizovať kresbou a ručne vyrábanými modelmi.

Úvod:

Spýtajte sa žiakov: „Kde všade videli parkoviská?“ (pri škole, obchode, v meste), „Ako vyzerajú?“, „Je tam tieň?“, „Sú tam stromy?“, „Je tam horúco?“

Vysvetlite, že bežné parkoviská môžu spôsobovať rôzne problémy – prehrievanie, znečistenie okolia, rýchly odtok dažďovej vody. Zoznámte ich s ekologickými riešeniami: solárne panely, zelené steny, dažďové záhrady, nabíjacie stanice, stromy a zeleň, stojany na bicykle...

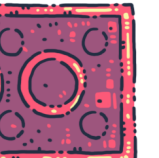
Ukážte obrázky a pýtajte sa: „Ako by sme mohli parkoviská zlepšiť pre ľudí aj prírodu?“

Postup:

Prípravná fáza

Po predstavení konceptu udržateľných parkovísk povzbudte žiakov, aby si predstavili, ako by mohla novonavrhnutá parkovacia plocha zlepšiť každodenný život ľudí aj planéty. Diskutujte o tom, kto používa parkoviská – vodiči, cyklisti, chodci – a čo môžu rôzni používatelia potrebovať: bezpečnosť, pohodlie, tieň, jednoduchý prístup. Položte žiakom otázky, týkajúce sa ich vlastných skúseností: „Prešli ste niekedy cez horúce alebo nebezpečné parkovisko?“, „Čo by ho urobilo lepším?“

Následne predstavte praktické nástroje, ktoré pomáhajú znížiť ekologické dopady parkovísk, napríklad:

- priepustné povrchy, ktoré umožňujú dažďovej vode vsiaknuť do pôdy,
  - koruny stromov, ktoré znižujú prehrievanie,
  - zelené steny pri viacpodlažných parkovacích domoch,
  - solárne panely zabezpečujúce osvetlenie alebo nabíjacie stanice,
  - zelené zóny, ktoré slúžia opelovačom a zachytávajú vodu.
-

Konštruovanie

Rozdeľte žiakov do malých skupín a poskytnite im potrebný materiál. Každá skupina postaví model ekologického parkoviska, pričom zohľadní:

- solárne osvetlenie alebo nabíjacie stanice,
- stromy a tienené zóny,
- chodníky a priechody pre chodcov,
- prvky na zadržiavanie dažďovej vody a zeleň pre opel'ovače.

Podnecujte ich, aby mysleli na rôznych používateľov – rodiny, cyklistov, seniorov, ľudí so zníženou pohyblivosťou.

Finalizácia

Počas stavby kladte otázky: „Kadiaľ ľudia prechádzajú?“, „Kde je tieň a ochrana pred dažďom?“, „Kam odteká dažďová voda?“, „Ako toto parkovisko podporuje prírodu?“ Pomôžte žiakom pridať dopravné značky, zeleň, bezpečnostné prvky a vysvetľujúce popisy k ekologickým riešeniam.

Príbehy

Vyzvite žiakov, aby porozprávali krátky príbeh, ktorý sa odohráva na ich parkovisku. Príklady:

- rodina prichádza autom a oddychuje v tieni stromu,
- cyklista si nabíja elektrobicykel pod solárnym svetlom,
- záhradník sa stará o pás s divými kvetmi.

Odporučte im opísať aj atmosféru: „Je tam pokoj?“, „Spievajú tam vtáci?“, „Môžu ľudia bezpečne a pohodlne kráčať?“ Príbeh môže napomôcť pri poukázaní na ekologické prvky zlepšujúce život alebo riešia nejaký problém (napr. chodenie bez mlák, oddych v tieni).

Prezentácia

Každá skupina predstaví svoj model ekologického parkoviska. Žiaci vysvetlia:

- ako usporiadali zóny (parkovanie, peší pohyb, zeleň),
- aké udržateľné riešenia použili a prečo,
- aký prínos má ich návrh pre ľudí a prírodu.

Nezabudnite vytvoriť priestor na otázky a spätnú väzbu od spolužiakov.

Tipy:

- Podnecujte tvorivosť aj netradičné riešenia pri navrhovaní zelených prvkov parkoviska.
- Používajte reálne príklady a vizuálne podnety.
- Pripomeňte, že aj jednoduché prvky môžu výrazne zlepšiť kvalitu priestoru.

Dodatočné informácie:

Prispôsobenie aktivít

Poskytnite dodatočnú podporu alebo zjednodušené inštrukcie žiakom, ktorí to potrebujú. Šikovnejším žiakom ponúknite rozširujúce úlohy, napríklad detailnejšie štúdium udržateľných postupov alebo stavbu zložitejších modelov.

Hodnotenie

Žiakov hodnotte na základe ich participácie počas diskusií a praktických aktivít. Zohľadňujte kreativitu, úsilie, spoluprácu, mieru porozumenia prejavenu v ich výsledných modeloch, kritické myslenie, schopnosť poskytovať konštruktívnu spätnú väzbu a prezentačné zručnosti.

Doplňkové aktivity

- Pozvite na diskusiu architekta, urbanistu alebo dopravného experta.
- Preskúmajte okolie školy – kde by sa dalo parkovanie zlepšiť?
- Navrhňte kampaň na premenu betónových plôch na zelené riešenia.

Súvis so vzdelávacím programom:

Aktivita prepája vzdelávacie oblasti:

Príroda (*pohlcovanie tepla, odvodnenie, zelená infraštruktúra*)

Spoločnosť (*mestské plánovanie, komunita, životné prostredie*)

Umenie (*dizajn, kreativita, stavba modelu*)

Jazyk (*rozprávanie príbehov, diskusia, prezentačné zručnosti, aktívne počúvanie*)

Súvis s cieľmi udržateľnosti:

- **SDG 11:** Udržateľné mestá a komunity - bezpečná, zelená a inkluzívna infraštruktúra.
- **SDG 13:** Opatrenia v oblasti klímy - znižovanie dopadov automobilizmu.
- **SDG 15:** Život na pevnine - podpora biodiverzity, zlepšenie mestského prostredia.